

Панченко Вероніка Вікторівна,
курсант навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: завідувач кафедри
юридичного документознавства навчально-
наукового інституту № 1 Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
філологічних наук, доцент **Стратулат Н. В.**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО МОВЛЕННЯ

Загальновідомо, що мова – це тонкий інструмент, який порівнюється зі скрипкою. Можна заслухатися грою скрипаля, якщо інструмент знаходиться в руках справжнього майстра. Так само і мова. Тільки справжній тонкий знавець, який володіє нею бездоганно, викликає захоплення, бажання слухати його мовлення, ловлячи кожен звук, кожне слово. Бо мова – це теж інструмент, тонкий та багатогранний, який теж у змозі передати будь-які нюанси почуттів [1].

Так як же ми говоримо? Що ми чуємо навколо себе: у транспорті, на вулиці, у магазинах, у сім'ї, на роботі? Всюди, де є люди, є і мова. Чи така вже вона чиста, еталонна? Чи маємо ми наслідувати те, що чуємо на кожному кроці? Які взагалі основні проблеми сучасного українського мовлення?

Безперечно, потрібно дбати про те, щоб наше мовлення відповідало нормам української літературної мови. Бо мова має дуже важливу культуроносну функцію, яка «постійно і виразно проявляється у суспільстві носіїв цієї мови: через мову відбувається засвоєння кожною людиною культури свого народу і естафета духовних цінностей від покоління до покоління».

Одна з проблем – орфоепічна, у тому числі правильний наголос у словах. Нехтування цими нормами спричиняє не тільки до спотворення мови, а й породжує нескінченну безліч логічних помилок.

Прикладом може слугувати неправильне наголошування таких слів: український, фЕйсбук, гуртОжиток, пОдруга, лАте.

Інша проблема – наявність в мові діалектних слів. Самі по собі діалектні слова навіть збагачують і прикрашають мову, але тільки там, де вони й повинні вживатися. Літературна ж мова, яка є професійною, має свої правила, за якими вона побудована [1].

Наприклад: бздурa (нісенітниця), зобува (взуття), време́не (погода).

Ще одна проблема – це лексичні помилки, коли слова вживаються у неправильному значенні, бо людина просто не розуміє значення слова. Найпоширеніший серед усіх помилок є: усмішка – посмішка, музичний – музикальний, удача – вдача, запитання – питання [2].

Але найголовніша біда української мови та навіть її ворог – це суржик. Саме це слово означає мішанину різних видів зерна та борошно з цього зерна, а також взагалі борошно низького гатунку [1].

Тому суржик не повинен бути нормою спілкування. З першої хвилини, як тільки наш співрозмовник починає говорити, ми з великою точністю можемо зробити висновок, хто перед нами. Освічена інтелігентна людина та суржик – поняття несумісні [1].

Так варто вживати: тістечко (а не пирожене), виделка (а не вилка), цукерки (а не канфети), освітчитися (а не признатися в коханні), на сьогодні, сьогодні (а не на даний момент) у такому випадку (а не у даному випадку), у цій статті (а не у даній статті), сьогодні (а не на теперішній час), згідно з оригіналом (а не вірна копія), залежно від обставин (а не в залежності від обставин).

Таким чином, бачимо, що мовленнєвих проблем є багато. І найбільша – це порушення лексичних норм, передусім пов'язане із калькуванням слів із російської. Потрібно постійно дбати про чистоту мови і мовлення, прислуховуючись до свого внутрішнього цензуру, який контролює нашу мову – і вона буде ставати раз від разу все кращою і багатшою [3].

Список використаних джерел

1. Сімейний портал. Проблеми сучасного українського мовлення. Електронний ресурс: <https://familytimes.com.ua/kultura-movlennya/problemy-suchasnoho>.
2. Мова – ДНК нації. Лепетун. Електронний ресурс: <https://ukr-mova.in.ua>.
3. Божена Зінкевич-Томанек. Ягеллонський університет Краків, Пщаоль Стан сучасної української мови в незалежній державі. Електронний ресурс: http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/r_mowa/strony_ukr03/mowa01.htm.